

KI-notat nr.: 2/2013 Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Narvik VAR KF/Søknad om uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk og søknad om ekspropriasjon	
Fylke/kommune:	Nordland/Narvik	
Ansvarlig:	Gry Berg	Sign.: <i>Gry Berg</i>
Saksbehandler:	Marianne Bismo	Sign.: <i>Kristin Haugen</i>
Dato:	07 MAR 2013	
Vår ref.:	NVE 201005313-35 ksk/mbi	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk i Narvik kommune, Nordland og søknad om ekspropriasjon for å gjennomføre tiltaket

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	3
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	18
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	23
NVEs vurdering	24
NVEs konklusjon	28
Ekspropriasjon av rettigheter	28

Sammendrag

Narvik VAR KF har søkt om konsesjon etter vannressursloven § 8 til å etablere to brønner med et uttak av grunnvann på til sammen 25 l/s. Det søkes også om ekspropriasjon etter oreigningslova for ervervelse av de nødvendige rettigheter for å kunne gjennomføre tiltaket.

Fylkesmannen i Nordland fraråder at det gis konsesjon til tiltaket. Fylkesmannen peker på at tiltaket vil gi inngrep i de truede naturtypene elvedelta og gråor/heggeskog (flommarkskog). Fylkesmannen uttaler videre at de er usikre på tiltakets konsekvens for naturtypene, og mener dette ikke er godt nok beskrevet i søknaden.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon til uttaket. Fylkeskommunen mener det må tas hensyn til fugl under anleggsarbeidet. Videre mener fylkeskommunen at tiltakets konsekvenser for elvedelta og gråor- heggeskog må undersøkes slik at anleggs- og driftsfasen utføres på en mest mulig skånsom måte. Fylkeskommunen viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminneloven §§ 3, 4 og 8 andre ledd.

Mattilsynet mener at det er nødvendig med ny drikkevannskilde for Bjerkvik og har ingen innvendinger mot at det gis tillatelse til uttaket.

NGU har ingen merknader til søknaden.

Sametinget uttaler at det er uklart hvilke vurderinger som ligger til grunn for konklusjonen i søknaden om at tiltaket ikke vil medføre særlige negative konsekvenser for samiske interesser. Sametinget har befart området og ikke funnet automatisk fredete samiske kulturminner.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Tromsø museum kan ikke se at omsøkte uttaksmengde vil skape konflikt med ev. kulturminner under vann i området.

Várdobáiki samisk senter etterlyser kulturminnebefaring i tiltaksområdet. De mener utredningen for kartlegging av samiske kulturminner i området ikke er tilfredsstillende i søknaden.

Ofoten friluftsråd mener summen av inngrepene vil få negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv lokalt. De peker på at kommunen jobber med kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder, og at tiltaket ligger i et område som har fått verdien A+. Friluftsrådet mener at Leigasalternativet ville vært det beste alternativet og det mest framtidsrettede alternativ for vannforsyning til Bjerkvik vannverk.

Vassdalens beboere v/ Vassdal grunneierlag går imot konsesjon til omsøkte tiltak og mener at det finnes andre alternativer til drikkevannskilde som vil være bedre. Grunneierlaget frykter at det ikke vil finnes tilstrekkelig vann av god nok kvalitet, og at man senere vil bruke infrastrukturen i omsøkte tiltak som argument for å legge vanninntaket i Hartvikvatnet. Grunneierlaget mener at tiltaket vil føre forurensninger ut i vassdraget i anleggsperioden. Grunneierlaget mener lokaliseringen nederst i dalen vil frata innbyggerne andre utviklingsmuligheter i dalen. Grunneierlaget peker på at Vassdalselva på berørt strekning er lakseførende, og viser til at brønnområdet vil ligge nær landbruksarealer og områder brukt i friluftslivssammenheng.

Vassdalen bygdebevaringsgruppe går imot konsesjon til tiltaket. Hovedbegrunnelsen er de konsekvensene tiltaket vil få på de truede naturtypene elvedelta og gråor-heggeskog, samt tiltakets konsekvenser i anleggs- og driftsfasen for fiskebestanden. Bygdebevaringsgruppa omtaler den samiske bosetningen i området og mener søknaden bygger på lite kunnskap om den samiske bosetningen. Bygdebevaringsgruppa er kritisk til kommunens behandling av saken. De mener tiltaket vil ødelegge for fisken i elva, og mener at restriksjonene som tiltaket vil kreve vil redusere utviklingsmulighetene i bygda.

Terje Henriksen går imot konsesjon til omsøkte tiltak og mener det er andre alternativer som er bedre. Henriksen begrunner dette med at det går anadrom fisk opp Vassdalselva forbi tiltaksområdet.

Narvik VAR KF søker om å ta ut 25 l/s vann fra to brønner på ei øy ved utløpet av Vassdalselva i Narvik kommune. Saken har pågått i en årrekke, og har fått stor oppmerksomhet lokalt. NVE har vurdert selve vannuttaket i driftsfasen som uproblematisk for alle tema, idet uttaket er lite sammenlignet med vannføringen i Vassdalselva. Brønnene vil plasseres i et område med gråor-heggskog av regional verdi (B), og et deltaområde med regional verdi (B). For tema biologisk mangfold har NVE vurdert at tiltaket kan medføre noen ulemper i anleggsfasen, men at disse ulempene vil være av midlertidig art. I driftsfasen mener vi at tiltaket vil ha minimale ulemper for biologisk mangfold. I anleggsfasen kan fremføring av maskiner og utstyr til og fra øya, og nedgraving av vannledningen medføre noen ulemper for fisken i elva. NVE mener dette kan avbøtes slik at de negative konsekvensene blir akseptable. Området vil, med noen restriksjoner, fortsatt kunne brukes til

rekreasjon og friluftsliv. Drikkevann av god kvalitet og en kilde med tilstrekkelig kapasitet er et samfunnsgode og en allmenn interesse.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Narvik VAR KF tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann fra øy i Vassdalselva. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

NVE gir samtykke til ekspropriasjon av deler av gnr/bnr 15/5 og 16/1 i Narvik kommune, etter oreigningslovas § 2, 1. ledd nr. 47, jf. vannressursloven § 51.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Narvik VAR KF, datert 24.01.2011:

"Narvik kommune ønsker å etablere et grunnvannsanlegg for et uttak tilsvarende 25 l/s grunnvann fra deltaområdet ved utløpet av Vassdalselva i Hartvikvatnet, Narvik kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I: Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *Uttak av 25 l/s grunnvann til kommunal drikkevannsforsyning.*

II: Etter oreigningslova, jf. § 2, om tillatelse til:

- *Samtykke til ekspropriasjon av nødvendige rettigheter for å gjennomføre omsøkte anlegg.*
- *Forhåndstiltredelse, jf. oreigningslova § 25."*

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 10.10.2011 sammen med representanter for søkeren, Mattilsynet, Ofoten friluftsråd, Várdoáiki samisk senter og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fylkesmannen i Nordland har gitt uttalelse i brev av 15.04.2011:

"Naturverdier og konsekvenser for disse prioriterte naturtyper:

Deltaområdet ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet er i elvedeltabasen (www.elvedelta.no) karakterisert som et klassisk ferskvannsdelta (innlandsdelta) middels berørt av inngrep. Innenfor deltaet er det også to områder av naturtypen gråor-heggeskog av utformingen flommarkskog, jf. naturbasen (www.naturbase.no). Begge områdene, BN00062690 (Hartvikvatnet: Bakkejorda) og BN00062729 (Hartvikvatnet: Forsmo), er vurdert som viktige, dvs. områder av regional betydning (B-verdi). Både elvedelta og gråor-heggeskog av utforming flommarkskog er klassifisert som trua naturtyper i Norge.

Av Stortingsmeldingene nr. 21 (2004-2005) og nr. 26 (2006-2007) fremgår det at det er et nasjonalt resultatmål at: "I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende

naturtyper skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes". I følge DN's håndbok: "Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold" (Håndbok nr. 13, andre utgave 2006) er elvedelta ansett for å være en av de mest trua naturtypene i Norge. Innlandsdelta har en vid utbredelse, men det finnes bare noen få gjenværende intakte, større delta. Større, velutvikla innlandsdelta med stor grad av naturtilstand er derfor verdisatt som svært viktig.

Grunnvannsuttak (pumpebrønner), permanent og midlertidig adkomstveg samt vannledningen fram til vannbehandlingsanlegget vil gi fysiske inngrep i de trua naturtypene elvedelta og grår/heggeskog (flommarkskog). Omfanget av inngrepene og konsekvensene av disse på verneverdiene vil blant annet avhenge av trasévalg for veger og rørledning, bredden på rørtraseen, behovet for oppgradering av eksisterende veger/traktorveger og erosjonssikringsbehov rundt pumpebrønner. Søknaden er etter vår vurdering noe mangelfull når det gjelder beskrivelsen av omfanget av flere av disse inngrepene. I elvedeltabasen er det gitt følgende tilråding (sitat): "Omtrent 2 km opp Vassdalen ovenfor Hartvikvatnet har bygda vanninntak med inntaksbasseng. Skogsvei er ført fram hit. Det har versert planer om å flytte dette til det verdifulle flommarksområdet i deltaet. Dette er i så fall en stor trussel mot de biologiske verdiene i vassdraget, og tiltaket bør ikke iverksettes. I henhold til DN-håndbok 13-1999 tilsier registreringer at området er svært viktig for biologisk mangfold".

Rødlistede fuglearter:

Hartvikvatnet med våtmarksområdene rundt benyttes som rasteområde (vår-sommer) for flere fuglearter, blant annet rødlisteartene sjøorre (nær truet) og bergand (sårbar). Mer informasjon om de aktuelle registreringene finnes i naturbasen (www.naturbase.no, BA00058087, Hartvikvatnet). Vi kan ikke se at et eventuelt grunnvannsuttak med aktuelle inngrep vil gi vesentlig negativ effekt på de aktuelle rødlistede fugleartene.

Fisk og ferskvannsbiologi:

De nederste ca. 1 km av Vassdalselva opp til Gambergfossen er laks- og sjøørretførende (Nordnorske ferskvannsbiologer Rapport 2010-02). Elvestrekningen har dermed betydning som gyte- og oppvekstområde for laks- og sjøørretbestanden i Elvegårdsvassdraget. I tillegg er strekningen trolig det viktigste gyte- og oppvekstområde for den stasjonære ørretbestanden i Hartvikvatnet. Det omsøkte grunnvannsuttak på maks. 25 l/s er planlagt på en holme ca. 200 m opp i Vassdalselva. Det vil si at vannuttaket vil påvirke vannføringen på de nederste 200 m av den 1 km lange laks- og sjøørretførende delen av Vassdalselva.

Vannuttaket vil med unntak av i perioder med lav vannføring få begrensa effekt på vannføringen i elva nedstrøms uttaket. Ved lavvannføring anslås uttaket å tilsvare ca. 15 % av vannføringen. I perioder med svært lav vannføring ("flaskehalser"), som gjerne inntreffer på seinsommeren og ettervinteren vil et uttak på 25 l/s kunne utgjøre en betydelig større del av vannføringen. Søknaden burde etter vår vurdering inneholdt vannføringskurver som viser vannuttakets effekt på vannføringen i elva gjennom hele året i tørre, normale og våte år.

Verna vassdrag:

Elvegårdsvassdraget, inklusive Hartvikvatnet og Vassdalselva, er vernet mot kraftutbygging (Verneplan for vassdrag III). Grunnlaget for vernet var blant annet vassdragets egnethet som lite påvirket typevassdrag, de store friluftsinteressene i området og betydningen av våtmarksområdene langs Hartvikvatnet for våtmarksfugl. Det vises her til VVV-rapport 2001-14 om verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune. Det omsøkte tiltaket vil kunne påvirke verneverdiene i vassdraget. Det vises her til temaene ovenfor.

Konklusjon

Fylkesmannen i Nordland fraråder at det gis konsesjon for det omsøkte grunnvannsutttaket. Hovedbegrunnelsen er at tiltaket vil gi inngrep i de trua naturtypene elvedelta og gråor/heggeskog (flommarkskog). En slik fraråding er etter vår vurdering i tråd med føringene i Stortingsmelding nr. 26 (2007-2008) og tilrådingen i elvedeltabasen (se foran). Vi er imidlertid usikker på hvor stor negativ effekt inngrepene vil kunne få på naturverdiene. Søknaden er etter vår vurdering noe mangelfull når det gjelder å beskrive omfanget av en del av de aktuelle inngrepene og effekten av disse på naturverdiene, jf. våre vurderinger i kapitlet foran. Kravet til kunnskapsgrunnlaget er presisert i Naturmangfoldloven, § 8: "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet". Dersom NVE velger å gi tillatelse ber vi om å bli kontaktet i forkant slik at vi kan gi innspill til detaljplanene og dermed bidra til at inngrepene gir minst mulig negativ effekt på naturverdiene."

Nordland fylkeskommune har gitt uttalelse i brev av 10.05.2011:

"Følgende vedtak ble fattet:

- 1. Fylkesråden anbefaler at det gis konsesjon til uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk i Narvik kommune.*
- 2. Dersom NVE innvilger konsesjon, bør følgende inntas i konsesjonsvilkårene:*
  - a. Anleggsarbeid må foregå i en tid på året som gir minst mulig forstyrrelser for fugl i området, særlig må det unngås anleggsarbeid i hekkesesongen.*
  - b. Det må undersøkes nærmere hvilke konsekvenser tiltaket vil få for elvedelta og gråor- heggeskog som flommarksskog, slik at utbygging og drift kan utføres på en mest mulig skånsom måte. For eksempel må eksisterende vei og traktorvei benyttes som adkomst til området, og vannledning, signal- og strømkabel bør graves ned i grøft langs med veien.*
  - c. Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland og Sametinget varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken."*

Fra saksutredningen siterer vi følgende:

"Vurderinger

Fylkesråden for kultur og miljø ser at utbygging av grunnvannsutttak kan få negative konsekvenser for biologisk mangfold. Det er derfor viktig at arbeidet med å få på plass ny vannkilde gjøres på en skånsom måte slik som tiltakshaver skisserer. Anleggsarbeidet må legges til en tid på året som ikke forstyrrer hekkende fugl, og bruk av eksisterende vei og traktorvei for adkomst til området. Fylkesråden mener også at det bør vurderes om vannledning, signal- og strømkabel kan legges langs med eksisterende vei for å gjøre minst mulig skade på gråor- og heggeskogen. Fylkesråden er enig med fylkesmannen om at informasjonen om tiltakets konsekvenser for elvedelta og gråorheggeskog som flommarksskog er noe mangelfull. Det bør

undersøkes nærmere hvilke konsekvenser tiltaket vil få for disse truede naturtypene, slik at utbygging og drift kan gjennomføres på en mest mulig skånsom måte med gode og riktige avbøtende tiltak.

Fylkeskommunen er opptatt av at innbyggerne har tilstrekkelig tilgang til rent vann. Det er slått fast i fylkesplan for Nordland at det er viktig med vannforsyning av høy kvalitet: "Forvaltning med tanke på å sikre god vannkvalitet i sjøer, elver, grunnvann og kystvann, skal ivaretas gjennom en helhetlig arealplanlegging." Og: "Kommunene skal i sin plan- og enkeltsaksbehandling sikre drikkevannskildene for dagens og framtidens behov" (kapittel 6.3.6 i Fylkesplan for Nordland).

Fylkesråden ser at ny hovedvannkilde til Bjerkvik vannverk i Narvik kommune vil forbedre kvaliteten på drikkevannet og imøteset mulig fremtidig økt behov for rent vann i området. Forutsatt at avbøtende tiltak for å ivareta biologisk mangfold blir gjennomført som skissert, anbefaler fylkesråden at det gis konsesjon til uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk i Narvik kommune."

Mattilsynet har gitt uttalelse i brev av 09.03.2011:

"...

Mattilsynet anser det nødvendig at drikkevannsforsyningen til Bjerkvik etableres med en ny drikkevannskilde siden det nåværende råvannsinntaket i Vassdalselva leverer drikkevann av varierende kvalitet.

Mattilsynet har i denne saken ingen innvendinger mot at det gis tillatelse til etablering av grunnvannsuttak i løsmasser i deltaområdet ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet."

NGU har gitt uttalelse i brev av 17.03.2011:

"NGU har ingen merknader til Narvik kommunes søknad om etablering av grunnvannsuttak i løsmasser i deltaområdet ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet i Bjerkvik.

Rapport etter forundersøkelsen, med opplysninger om undersøkelsesboringer, er meldt inn til Brønn databasen ved NGU slik det er krav om i "Forskrift om oppgaveplikt ved brønnboring og grunnvannsundersøkelser". Det forutsettes at opplysninger om planlagte peilebrønner og produksjonsbrønner også meldes inn etter at boringene er utført."

Sametinget har gitt uttalelse i brev av 30.03.2011:

"Sametinget ved Ingeborg Larsen har 18/4-11 hatt telefonisk kontakt med NVE, hvor vi har avklart at Sametingets innsigelsesrett etter PBL § 5-4 også omfatter konsesjonssøknader om uttak til drikkevann iht. vannressursloven §§ 24 og 8.

Varsel om mulig innsigelse

Under punktet 9.11 "Konsekvenser for samiske bruks- og bosetningsområder" i søknaden er det oppgitt at

"Det finnes samisk (sørsamisk) bosetning i Vassdalen. Etablering av produksjonsbrønner og etterfølgende prøvepumping regnes ikke å medføre særlige negative konsekvenser for samiske interesser i det aktuelle området."

Vi kan ikke se av søknaden hvilke vurderinger som ligger til grunn for denne konklusjonen. Det er ikke oppgitt hvilke interesser som defineres som samiske interesser, hvilke negative konsekvenser det er snakk om, og heller ikke hvordan disse er vektet i forhold til hverandre.

Vi ber på denne bakgrunn om å få tilsendt ytterligere dokumentasjon, slik at Sametinget har mulighet til å vurdere eventuell bruk av vår innsigelsesrett.

Varsel om kulturminnefaglig befaring

Sametinget vil varsle kulturminnefaglig befaring på omsøkte tiltak til Narvik VAR KF i egen korrespondanse. Kopi av dette vil oversendes NVE.

Forestående reguleringsplan

I den forelagte konsesjonssøknaden pkt 7.4 går det fram at utbygging av eventuelt permanent tiltak vil skje etter en reguleringsplan. Sametinget gjør oppmerksom på at alle planer etter plan- og bygningslovens § 3-1, c skal sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Videre er Sametinget gitt rett og plikt til å delta i planlegging etter denne loven. For å skape større forutsigbarhet for planmyndighetene i planarbeidet, har Sametinget arbeidet ut en veileder, "Sametingets planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv for planlegging etter plan- og bygningslovens plandel". Denne er å finne på våre hjemmesider: www.sametinget.no, under menyen "Dokumenter" og menyvalget "Planer".

Sametingets planveileder er ikke juridisk bindende som statlige planretningslinjer jf. Lov av 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven, pbl.) § 6-2, og regionale planbestemmelser med retningslinjer for arealbruk er jf. pbl. § 8-5, men vil være førende for Sametingets deltaking i planarbeid etter plan- og bygningsloven § 3-2 tredje ledd, jf. pbl. § 5-4 tredje ledd. Planveilederen begrunner og konkretiserer nettopp hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre det samiske naturgrunnlaget.

Vi gjør oppmerksom på at Sametinget vil vurdere å reise innsigelse til den kommende reguleringsplanen, jf. PBL § 5-4, dersom:

- arealbruken i denne viser seg å reise spørsmål som Sametinget vurderer å være av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse,*
- eller det ved hjelp av plandokumentene ikke er mulig å vurdere om planen reiser spørsmål som er av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse."*

Sametinget befarte området den 04.07.2011. Etter befaringen har Sametinget gitt følgende uttalelse i brev av 31.08.2011:

"...

Sametinget befarte det omsøkte tiltak 4.7.2011 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til søknaden.

Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. Lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8.

Sametinget forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Det understrekes at denne uttalelsen gjelder kun i forhold til Sametingets forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner og kulturmiljø. Sametinget vil skrive eget brev til NVE om forholdet til andre samiske interesser.

..."

Sametinget har videre gitt følgende uttalelse i brev av 30.09.2011:

” ...

Sametinget anser det som nødvendig at det gjennomføres konsultasjoner mellom NVE og Sametinget før det evt. gis konsesjon med vilkår til uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk i Narvik kommune. Videre mener vi at det vil være formålstjenlig at NVE i tillegg konsulterer direkte med samiske lokalsamfunn og/eller særskilte samiske interesser som kan bli direkte påvirket av tiltaket, jf. pkt. 9 i konsultasjonsprosedyrene, en slik samordning kan drøftes med Sametinget i forkant av konsultasjonene.

... ”

Sametinget har gitt følgende uttalelse i brev av 16.11.2011:

” ...

Etter å ha vurdert saken på nytt anser Sametinget det ikke som nødvendig at det gjennomføres konsultasjoner om det ovennevnte tiltaket fordi samiske interesser sannsynligvis ikke påvirkes direkte.

Forutsetningen for Sametingets vurdering og standpunkt er at det legges til grunn at premissene i rapporten fra Asplan Viak AS om at forslag til tiltak og restriksjoner i og omkring brønnområdet for sonene 0, 1, 2 og 3 følges når NVE utformer konsesjonsvedtaket, jf. vannressursloven. Sametinget forutsetter videre at det i ettertid ikke kommer nye restriksjoner og tiltak som følge av etableringen av dette grunnvannsuttaget ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet. Sametinget er opptatt av at den tradisjonelle samiske bruken av området skal kunne fortsette som tidligere, noe annet vil medføre konsultasjonsplikt med Sametinget og direkte berørte samiske lokalsamfunn/samiske interesser.

Sametinget har utover det ovennevnte ingen merknader til søknaden om tillatelse til uttak av grunnvann til Bjerkvik vannverk. Sametinget vil på vanlig vis ta stilling til regulering av området i henhold til plan- og bygningsloven når reguleringsplanen sendes på høring.”

Statens vegvesen har gitt uttalelse i brev av 17.03.2011:

”Statens vegvesen forvalter europa-, riks- og fylkesvegnettet. Våre interesser knytter seg dermed til arealbruken langs disse vegene.

Det aktuelle området har tilknytning til kommunalt vegnett, og Statens vegvesen har på denne bakgrunn ingen merknader til saken.”

Tromsø museum har gitt uttalelse i brev av 14.03.2011:

”Etter kulturminnelovens § 14 er Tromsø Museum rette myndighet for forvaltning av kulturminner under vann i sjø og vassdrag i Tromsø Museums forvaltningsdistrikt.

Søknaden gjelder uttak av grunnvann i deltaområdet ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet i Bjerkvik. Vi kan ikke se at mengden av grunnvann som tas ut vil skape konflikt med eventuelle kulturminner under vann i området. Det gjelder også for flyvraket av en tysk Ju 52 i Hartvikvatnet i nærheten av elvemunningen.

Tromsø Museum har derfor ingen merknader til søknaden.”

Várdobáiki samisk senter har gitt uttalelse i brev av 17.03.2011:

"Várdobáiki samisk senter vil på det sterkeste anmode at det foretas kulturminnebefaringer i kulturlandskapet tilknyttet byggelokaliteten til det planlagte Bjerkvik vannverk. Både Áranvuopmi (Vassdalen) og Árajávri (Hartvikvatnet), samt det nærliggende kulturlandskapet er gamle tradisjonelle bruksområder både for den bofaste og reindriftsamiske befolkningen. Den samiske kulturhistorien er veldokumentert fra en rekke hold.

Asplan Viak har i sin utredning lagt Askeladden og Riksantikvarens kulturminnedatabaser til grunn, noe som etter vårt syn ikke er tilfredsstillende i forhold til kartlegging av samiske kulturminner i området. Man må være oppmerksom på at det kartlagte antallet kulturminner som er registrert i forskjellige kulturminnebaser i mange tilfeller ikke samsvarer med det reelle antallet kulturminner som befinner seg i kulturlandskapet. Det kan derfor finnes uregistrerte kulturminner i området, noe som i høyeste grad er viktig i forhold til kulturminneloven, særlig med tanke på paragraf § 4 annet ledd, hvor fremgår det at samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet. Med dette som bakgrunn anmoder vi på det sterkeste at det blir foretatt kulturminnebefaringer i områdene rundt byggelokalitetene i samarbeid med Sametinget, som har ansvar for samisk kulturminneforvaltning. Várdobáiki museum stiller også sin fagkompetanse til disposisjon."

Ofoten friluftsråd har gitt uttalelse i brev av 18.03.2011:

"Bjerkvik og Vassdalen ligger i et område med voksende aktivitet innenfor næring og boliger. Dette fordrer at en tenker langsiktig når en nå skal etablere et nytt vannverk som skal serve innbyggerne i Vassdalen, Bjerkvik og omliggende bebyggelse.

Slik anlegget er presentert i søknaden vil det ikke bli vesentlige negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv i berørte områder bortsett fra sone 0 som vil være inngjerdet. Inngrepet totalt sett, med vei og annen infrastruktur til anlegget, vil få negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv lokalt.

- Foreslått område benyttes lokalt i dag til utøvelse av idrett og friluftsliv. Dette er aktiviteter som padling, roing, fiske, telting, bading, fugletitting, fotturer og på vinterstid skiaktiviteter.*
- Elvegårdselva og Vassdalselva anbefales bevart slik at en tar vare på vassdragets særegenheter. Om mulig hadde det vært fint om de ble beholdt som grønne korridorer med mulighet som et turdrag.*
- I forbindelse med at Narvik kommune for tiden jobber med "Kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder" i kommunen legger vi ved registreringen som er fremkommet i dette område. Område 37 – Hartvikvatnet – SK særlig kvalitetsområde har fått verdi A+. Verdikartlegging er anbefalt fra DN slik at en får et bedre faglig grunnlag for å ivareta friluftslivsinteressen i plan- og bygningssaker, og som grunnlag for sikring. Hvordan dette skal gjennomføres er beskrevet i egen håndbok fra DN.*

Leigasalternativet som en har gått bort fra vil etter Ofoten friluftsråds mening vært det beste alternativet og det mest framtidsrettede alternativ."

Vassdalens beboere v/ Vassdal grunneierlag har gitt uttalelse i brev av 15.03.2011:

"Vassdalens beboere ønsker ikke grunnvannsbasert vannverk 50 m fra Hartvikvannet.

Beboerne i Vassdalen føler seg manipulert og ført bak lyset av Narvik Kommune ved Narvik VAR KF som allerede i starten (1997) åpnet med et brev hvor de opplyste at de ville starte prøveboring etter vann i dette området og om nødvendig gå til ekspropriering, dersom vi ikke aksepterte dette.

I dette området har det vært boret tidligere, (8 hull) uten at det ble funnet egnet drikkevann i mer enn et hull. Denne gangen skal det også prøvebores på ei øy midt i elva, hvor det planlegges to brønner. Elva er en del av et lakseførende vassdrag og rundt og ovenfor øya var det i 2008 konstatert 50 % lakseyngel av personell fra fylkesmannen. Samme året ble dagens reservoar renset for silt, leire og grus som etter plassmangel på stedet, ble tippet rett i elva for at flommen skulle fjerne dette når dammen ble åpnet om morgenen, før arbeidet startet. Det ble tippet så mye masse i elva at bunnen i innløpet til Hartvikvannet som ligger ca. 4 km fra dammen var farget av slammet. Dette er miljøkriminalitet som Narvik VAR slipper unna med selv om det ble lovet at det skulle ryddes opp og settes ut fisk, for å erstatte noe av den fisken som ble drept i prosessen. Det ble lovet en befaring sammen med Grunneierlaget etter vårflommen året etter, men det har ikke vært slik kontakt verken fra Narvik VAR, NVE, eller Fylkesmannen, noe som gjør at vi lurar på hvem vi kan stole på i vannverksaken.

Hvorfor ønskes ikke anlegget i dette området?

- *Området ligger for nær bebyggelsen.*
- *Området benyttes mye av dalens beboere til turgåing både sommer og vinter.*
- *Gode fiskeplasser som også benyttes av barn.*
- *Kort avstand til landbruksaktivitet.*
- *Lokaliseringen tar fra oss utviklingsmuligheter i dalen, da dette er laveste område i bygda.*
- *Store forurensninger i Hartvikvannet i anleggsperioden på grunn av at både øya og elvebredden må steinsettes, for å stoppe erosjon.*
- *Gyteplassene blir redusert/borte.*
- *Flomvern og inngjerding av brønnene reduserer tilgjengeligheten.*
- *Lakseførende vassdrag.*

Hvorfor denne lokaliseringen av anlegget blir feil.

- *Krav om konsekvensanalyse er ikke tatt til følge.*
- *100 m beltet langs elven har vært brukt mot oss tidligere både fra miljøavdelingen i NVE, Fylkesmannen og kommunen.*
- *Dette er et område hvor traseene og anlegget berører tufter og vernet vassdrag.*
- *Dette er et flomområde og kan være stor både vår og høst.*
- *Isgangen i elva kan være stor.*
- *Planutvalget har ikke behandlet saken.*
- *Deler av deltaområdet er foreslått vernet.*

Politisk behandling

Den politiske behandlingen har vært fraværende. Brev som er skrevet fra grunneierlaget til kommunen, er ikke blitt besvart og i et møte med Ordfører og Rådmann, viser det seg at brevene ikke finnes, så grunneierlaget måtte skaffe kopier. De innrømmet saksbehandlingsfeil, men fortalte samtidig at det var for sent å gjøre noe med saken.

Utvalget for plansaker har ikke hatt saken til behandling og dette prosjektet er heller ikke nevnt i kommuneplanens arealdel.

Narvik VAR KFs behandling.

Narvik VAR startet i 1997 med ønske om å etablere krisevannskilde til Bjerkvik vannverk i Hartvikvannet for å sikre vann dersom det skulle skje at eksisterende anlegg skulle svikte. Grunneierlaget var da i gang med å starte utarbeiding av driftsplan for vannet og hadde startet uttynningsfiske, så vi fryktet for restriksjonene som dette ville medføre. Vi hadde grunn til å tro at dette krisevannvannet kunne bli hovedvannkilde da det var en kjent sak, at eksisterende vann ikke var av god kvalitet. Det virker underlig at krisevann skal benytte samme rør som hovedvannkilden.

Grunneierlaget fikk i 2005 gjennomslag for at to av våre forslag skulle utredes parallelt med de øvrige som nå dukket opp. Denne runden resulterte i at man skulle oppgradere eksisterende rensesanlegg, men på grunn av at det ikke ble gjort noe med forurensningskilden, ble dette ingen god løsning. Dette kostet det samme som et av de forslagene som grunneierlaget foreslo.

Etter mye kritikk av vannkvaliteten ble det besluttet at det måtte gjøres noe, så det ble besluttet å gå ny runde med konsulenter som resulterte i at de skulle bruke deltaet ved Hartvikvannet. Det vi nå er redd for er at det ikke finnes muligheter til å ta ut vann av mengde og kvalitet, i dette området. Da ligger infrastrukturen på plass og vannet ligger da som neste mulighet.

Vi beklager at Narvik VAR har omgått sannheten i forbindelse med våre forslag.

Kombinasjonen vannverk / kraftverk legges frem for Bystyret som overflatevann, selv om summen i realiteten, representerer kraftverket. Det andre forslaget har gått opp fra ca. 7 mill til ca. 23 mill på få år, noe man får til ved bruke av annen trasé enn anbefalt. Økonomi er viktig i presentasjonen for bystyret, så dette burde andre enn vi reagert på.

Det er ikke 14 grunneiere som er direkte berørt av ekspropriasjonen, det er det 6 som er. 8 grunneiere har gitt tillatelse til å bruke en gammel kjøreveg og kan dermed ikke regnes på samme måte som om de har godtatt ekspropriasjon, selv om dette ble brukt slik ovenfor Bystyret. Tillatelsen til bruk av veien er gitt for kun et år med prøvepumping. De som har akseptert ekspropriasjon, har følt seg presset til å godkjenne dette av KS-advokatene. Hele Vassdalens befolkning burde fått lov å uttale seg i saken i og med at det vil få innvirkning på alle dersom dette prosjektet blir gjennomført. Det foregår nå kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder. Området har fått status kvalitetsområde (SK), verna vassdrag. Spesielle forekomster av planter og fugleliv, se NOU 1983 s. 41 til 45.

Forprosjektet – alternativsvurdering kildevann Bjerkvik vannverk side 20 pkt 4.2 er det listet opp mulige konfliktområder som følge av vern av vassdrag.

Konklusjon

Anleggsperioden vil produsere mye forurensing til Hartvikvannet på grunn av at det er mye silt og finsand i området. Det er behov for stor lagerplass / snuplass på nordsida av elva i anleggsperioden, noe som gjør at det må ryddes en del skog. Skogbunnen ved elvebredden må forsterkes for å tåle anleggsstrafikk, det samme må anleggsveien ned til elva. Brannberedskapen

i dalen blir enda dårligere når det er elektriske pumper som skal pumpe vannet ut i rørene. Store deler av dalens bebyggelse vil ligge nedenfor trafoen som forsyner vannverket. Området er godt beiteområde for elg og tidvis også besøk av reinflokker. I over 150 år har området vært beiteområde for husdyr. Vassdalen har mye og godt vann og bærer navnet sitt med rette, men vi mener at det beste vannet ikke finnes på laveste punkt i dalen. Det vil etter vår og mange andres mening finnes i de områdene Grunneierlaget har anbefalt. Her behøver man ikke strøm for å få vannet ut i ledningene hvis man gjør ting riktig, noe som vil redusere driftsutgiftene vesentlig og gi muligheter til alle i dalen som ønsker å koble seg til anlegget, samtidig som brannberedskapen kan bli akseptabel."

Vedlagt ligger 47 underskrifter under tittelen "Vassdalen ønsker ikke at Bjerkvik vannverk lokaliseres til elvemunningen ved Hartvikvannet". Følgende brev av 09.11.2010 fra Vassdal grunneierlag til Fylkesmannen i Nordland er vedlagt:

"Narvik VAR går til ekspropriasjon i Vassdalen.

Narvik bystyre har nå besluttet å anbefale at det skal søkes om tillatelse til å ekspropriere område langs Vassdalelvas innløp til Hartvikvannet for å etablere Bjerkvik vannverk i nevnte område. Arbeidet med nytt vannverk har pågått i ca. 14 år og det var tilsynelatende godt samarbeid mellom Narvik VAR og Grunneierlaget i starten. Etter å ha vurdert flere muligheter ble det bestemt at det skulle bygges nytt renseanlegg. Dette ble gjennomført, men ble ikke en akseptabel løsning.

Hvorfor nytt vannverk?

Det har i lengre tid vært mye silt i vannet som har vært levert til Bjerkvik. Forurensingen kommer fra Bukkedalen hvor erosjonen langs en del av elva har økt med årene. Det er selvfølgelig nødvendig å få godt vann til Bjerkvik, men det er etter vår mening bedre muligheter for stabilt og godt vann enn det som nå er planlagt.

Grunneierlagets forslag

Grunneierne foreslo å lage et grunnvannsbasert anlegg ved (alt.1) Roftas, (ca. 800 m fra eksisterende dam, innover i dalen), alternativt bore inn til (alt. 2) Læigasvannet, noe som ville gi et borehull på mellom 800 og 900 m. Rørdimensjonen i alt. 2 ville bli 200 mm etter som det er 250 mm på hovedledningen i dag, men med tanke på framtidig behov bør man nok bruke 250 mm også her. Narvik VAR fikk pålegg om å utrede begge alternativene for så å legge det fram for bystyret. Dette ble også gjort, men det som nå skjer må i beste fall kalles en manipulering.

Alt. 1.

Kostnadsoverslaget på dette alternativet som var på 7,27 mill. i 1997, i 2008 er prisen på 23,5 mill. Når man går inn i konsulentvurderingen viser det seg at de har endret trasé på ledningen fra nåværende uttak og opp til Roftas fra sørsiden av elven til nordsiden. Med denne traseen ville man måtte sprengre hele grøfta opp til det flate partiet. På grunn av at det er en veldig bratt skråning ned mot elva (mellom 45 — 60 grader enkelte plasser) og at arbeidet totalt ville gå nært elven, ville man utsette elven for forurensing som ville gjøre ubotelig skade. Vi kan ikke skjønne at dette er et produkt fra et seriøst konsulentfirma. Her er det mulig å bruke elvefilter for å unngå strøm, dersom riktig trasé benyttes.

Alt. 2.

Når det gjelder dette alternativet ville det bli for dyrt for VAR å hente vann alene etter egne utsagn, så her gikk de sammen med et kraftselskap for å få de til å starte småkraftproduksjon sammen med vannuttak, men for stor lekkasje fra Læigas hindret dette. Narvik VAR la

imidlertid konsulentrapporten fra kraftverket fram for bystyret som om det var kostnadene på overflatevann fra Læigas. Når prislappen ble over 46 mill. var selvfølgelig dette uaktuelt. Dette overslaget var basert på 700 mm rør og 2,2 km boring som fra konsulentens side var stipulert til ca. 33 mill men fikk et påslag på 30 % i u-forutsatte utgifter.

Politisk behandling

Grunneierlaget har ved flere anledninger sendt brev til Ordfører, partiledere og snakket med bystyrerepresentanter uten at det har nyttet. Et brev har vi fått fra politisk ledelse etter påtrykk fra et politisk parti, men det var svar på et brev som lå noen år tilbake i tid. I møte med Ordfører og Rådmann innrømmer man at det er gjort feil både politisk og i administrasjon, men de toer sine hender og kan ikke gjøre noe i saken. Utvalget for plansaker har ikke behandlet denne saken. Søknader om hyttetomter er redusert til 3 i planperioden 2005 til 2017, noe som kan ha sammenheng med planer i forbindelse med vannverket. Det er kun en politiker som har sett på området som er planlagt utbygd.

Negativt i forhold til lokaliseringen:

- Restriksjoner i et område med utviklingsmuligheter.
- Dette er et flomområde, så det må bygges flomvern (min. 2 m).
- Det skal settes opp gjerder rundt brønnene, så med anslagsvis 5 brønner, vil det skape hindringer for allmenn ferdsel i et mye benyttet område.
- Storskogen, som området kalles, er et kalvingsområde for elg.
- Traseene vil berøre område med forminner.
- Isgangen er til tider stor og har ved et tilfelle ødelagt brua over elva.
- Østlig vind og snø vil kunne skape brøyteproblemer.
- Både øya og deler av elvebredden må plastres for å stoppe utgraving, noe som vil gi store forurensninger både i elva og Hartvikvannet.

Vi minner om at det i dette området er påvist to årganger lakseyngel, noe som i stor grad bør vektlegges. Det ble også funnet sjørret under et prøvefiske som ble utført av en person fra fylkesmannen. Dette står beskrevet i "Kartlegging av vassdrag i Nordland 2009" og det området som er avbildet på side 17, er i det omstridte område. På bildet "Lokalitet 2" ser vi øya nederst i bildet. Hovedløpet går til venstre for øya.

Fylkesmannen har tidligere sagt følgende:

Deltaområdet ved Vassdalelvas utløp i Hartvikvannet påpekes å være svært viktig naturtypeområde og bestemmelsene om byggeforbud i 100 m beltet langs vassdrag bør også omfatte Vassdalelva og de andre bekkene/elvene i dette deltaet. Slik har det vært praktisert ovenfor grunneierne i dalen, så vi mener at dette også må gjelde Narvik VAR så lenge det finnes bedre alternativer.

Det er boret 8 brønner i dette området tidligere og det ble funnet brukbart vann i en av dem. Dersom dette skjer igjen og infrastrukturen er på plass, er det Hartvikvannet som blir neste "brønn" for Bjerkvik vannverk.

Alternativ mulighet?

Det er en ny mulighet som bør vurderes dersom man ikke ønsker å gå for Roftas eller Læigas. Bukkedalen er en dal med lite stigning på elveløpet og elva er laveste nivå. Dersom man laget

to kunstige dammer i bunnen av dalen med demning av stein og grus slik at området som eroderes ble liggende under vann, ville siltflyten stoppe? To dammer benyttes for å slippe å lage så stor demning, og formen på dalen gjør at de heller ikke blir særlig lange. Både Læigaselva og Gressvannselva har grov grus og fjell som elvebunn, så det er lite forurensing fra disse elvene. Dersom dette blir vurdert som en mulig løsning kan dagens anlegg brukes som det er. Dette vil nok bli vesentlig billigere enn noen av dagens forslag.

Konklusjon

Vassdal grunneierlag og øvrige beboere i dalen ønsker ikke denne utviklingen som nå skjer. Vi hadde vært bedre tjent med overflatevann fra Læigas eller grunnvann fra Roftas, da dette ville kunne gitt dalen en forsvarlig brannberedskap og muligheter til vann fra anlegget, for de som ønsker å benytte dette tilbudet. Vårt ønske var også å få bort demningen som benyttes til dagens vannverk slik at vi slipper neddreping av fisk og yngel, hver gang dammen skal renses. Det er ingen instans som har vist ansvar etter dumperlassene som ble tippet i elven i 2008, så det ser ut til at de får lov til å ta seg til rette. Når det gjelder dagens planlagte anlegg, skal det drives med elektriske pumper. Det er derfor merkelig at driftskostnadene er nesten en mill. dyrere fra Roftas og over 3 mill. dyrere fra Læigas hvor vannet kan renne uten elkraft. Ellers så ser det ut som det er godt med økonomi i prosjektet, selv om kommunen har det vanskelig, siden man har gått en ny runde med konsulenter. Det bør nå etter vår mening få inn nytt personell til dette prosjektet for å få en fornuftig løsning og fortgang i dette viktige arbeidet. Det blir vanskelig å få fremdrift i en sak som går mot folkets mening når avgjørelsene er tatt før saken er i gang.”

Vassdalen bygdebevaringsgruppe har gitt uttalelse i brev av 20.04.2011:

”...

Naturverdier og konsekvenser

Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet blir i Direktoratet for naturforvaltning sin elvedeltadatabase (elvedelta.no), karakterisert som et ferskvannsdelta av type klassisk med middels berørt inngrepsstatus. Innenfor deltaet er det også i følge naturbasen (naturbase.no) to områder av typen gråor-heggeskog av utformingen flommarkskog ved BN00062690 (Hartvikvatnet: Bakkejorda) og BN00062729 (Hartvikvatnet: Forsmo), der begge er vurdert som viktige områder av regional betydning (B-verdi). Denne typen flommarkskog er i tillegg klassifisert som trua naturtyper i Norge.

Av Stortingsmeldingene nr. 21 (2004-2005) og nr. 26 (2006-2007) fremkommer at et nasjonalt resultatmål er at: ”I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende naturtyper skal viktige økologiske funksjoner opprettholdes”. I følge DN's håndbok: ”Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold” (Håndbok nr. 13, andre utgave 2006) er elvedelta ansett for å være en av de mest trua naturtypene i Norge. Innlandsdelta har en vid utbredelse, men det finnes bare noen få gjenværende intakte, større delta. Større og velutvikla innlandsdelta med stor grad av naturtilstand er derfor verdisatt som svært viktig.

Det fremkommer i Asplan Viak sin søknad at både midlertidig og permanent fremkomstvei, samt aktuelle lokaliteter for grunnvannsbrønner og vannrør vil komme i konflikt med truede naturtyper. Dette er ikke godt utarbeidet i søknaden og trasévalg for adkomstveier og vannrør er mangelfullt vurdert.

I elvedeltabasen er det gitt følgende tilråding (sitat): ”Omtrent 2 km opp Vassdalen ovenfor Hartvikvatnet har bygda vanninntak med inntaksbasseng. Skogsvei er ført fram hit. Det har versert planer om å flytte dette til det verdifulle flommarksområdet i deltaet. Dette er i så fall en

stor trussel mot de biologiske verdiene i vassdraget, og tiltaket bør ikke iverksettes. I henhold til DN-håndbok 13-1999 tilsier registreringer at området er svært viktig for biologisk mangfold”.

Elvegårdsvassdraget, som består av Elvegårdselva, Hartvikvatnet og Vassdalselva, er vernet mot kraftutbygging (Verneplan for vassdrag III). Grunnlaget for vernet var blant annet vassdragets egnethet som lite påvirket typevassdrag, store friluftsinnteresser i området og betydningen av våtmarksområdene langs Hartvikvatnet for våtmarksfugl. Det vises her til VVV-rapport 2001-14 om verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune. Tiltaket som det søkes om vil kunne påvirke verneverdiene i vassdraget.

De siste 14 årene har Vassdal grunneierlag drevet et godt kultiveringsarbeid for å tilrettelegge Hartvikvatnet og Vassdalselva for fiske. Det er tatt ut store mengder småfallen røye og ørretbestanden har de siste årene tatt seg opp kraftig. Området er blitt et populært utfartsområde for lokalbefolkning i Ofoten takket være et godt fiske. Kultiveringsarbeidet er i stor grad finansiert gjennom salg av fiskekort og utleie av båt på Hartvikvatnet. Ørretbestanden har sine gyte- og oppvekstområder rundt og ovenfor lokalitetene der fremkomstvei og grunnvannsbrønner ønskes anlagt. Slik vi ser det, vil tiltaket i anleggsperioden sette en stopper for oppgang av fisk, samt permanent ødelegge gyte- og oppvekstområder. Vassdalselva opp til Gambergfossen er laks- og sjørrettførende (Nordnorske ferskvannsbioologer Rapport 2010-02). I perioder med svært lav vannføring, som gjerne inntreffer på etterm vinteren og under ørretens og laksens oppgangsperiode på seinsommeren, vil et uttak på 25 l/s kunne utgjøre en betydelig større del av vannføringen. Tiltaket påvirker dermed i stor grad områdets betydning som gyte- og oppvekstområde for laks- og sjørretbestanden i Elvegårdsvassdraget.

Samisk bosetning

Asplan viak nevner i sin søknad/rapport at inngrepet ikke antas å gi konsekvenser for samisk bosetning. Da majoriteten av Vassdalens innbyggere er markasamisk som stammer fra reindriftsvirksomhet på svensk side og etter å ha gått ut av nomadelivet og blitt bofaste i Vassdalen, mener vi at alle inngrep får konsekvenser for en samisk bosetning som lever i en aktiv samisk kultur. Asplan viak nevner også at bosetningen er sørsamisk, noe som tyder på liten kunnskap og dårlige undersøkelser om befolkningen som inngrepet får konsekvenser for.

Áravuomi Giligáhttenjoavku / Vassdalen Bygdebevaringsgruppe savner også kontakt mellom saksbehandler og sametinget og refererer her til Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget (regjeringen.no).

I det berørte området er det en lang tradisjon for lokalbefolkningens bruk. Det være seg både friluftsinnteresser fra tidlige tiders fangst for å berge husholdningen til dagens rekreasjonsbruk. I området som vil preges av inngrepet er det derfor med stor sannsynlighet både uregistrerte og registrerte kulturminner, noe som i høyeste grad er viktig i forhold til kulturminneloven, særlig med tanke på paragraf § 4 annet ledd, hvor det fremgår det at samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet.

Behandling i kommunen

Vassdal grunneierlag har i lengre tid forsøkt å få i gang samtale med Narvik kommune, noe som har vært vanskelig da den politiske behandlingen har vært fraværende. Brev som er skrevet fra grunneierlaget til kommunen, er ikke blitt besvart og i møte med kommunens representanter, viser det seg at brevene ikke finnes, så grunneierlaget måtte skaffe kopier.

De innrømmet saksbehandlingsfeil, men fortalte samtidig at det var for sent å gjøre noe med saken. Utvalget for plansaker har ikke hatt saken til behandling og dette prosjektet er heller

ikke nevnt i kommuneplanens arealdel. Det er ikke 14 grunneiere som er direkte berørt av ekspropriasjonen, det er det 6 som er. 8 grunneiere har gitt tillatelse til å bruke en gammel kjøreveg og kan dermed ikke regnes på samme måte som om de har godtatt ekspropriasjon, selv om dette ble brukt slik ovenfor bystyret. (Under dette punktet refereres det til Kjell Johansen. Leder i Vassdalen grunneierlag).

Vassdalens fremtid

Áravuomi Giligáhttenjoavku/Vassdalen Bygdebevaringsgruppe er en nyoppstartet ideell organisasjon som har som mål å bistå til en positiv utvikling av Vassdalen. Hovedsaklig er det ungdommens og neste generasjons innbyggere og brukere sitt syn som skal fremmes, basert på den tradisjonelle markasamiske kulturen.

Laksen har etter hvert funnet veien opp til Vassdalselva og vil i større grad søke tilbake til sine gyte- og oppvekstområder. Tiltaket vil dermed ødelegge for et tilrettelagt fiske etter laks og grunneierlaget vil miste inntekter på salg av fiskekort og utleie av overnatting for fiskere.

Tiltaket er ønsket på laveste punkt i bygda og det forespeiles restriksjoner som gjør at utviklingen av området reduseres. Med en ny generasjon innbyggere og brukere medfølger behov for restaurering og nybygg. Dersom Hålogalandsbrua bygges, blir Vassdalen lettere tilgjengelig fra Narvik og befolkningsvekst kan være et naturlig resultat.

Konklusjon

Áravuomi Giligáhttenjoavku/Vassdalen Bygdebevaringsgruppe ønsker ikke at det gis konsesjon for det omsøkte grunnvannsuttaget og ekspropriasjon. Med vekt på konsekvenser inngrepet får på truede naturtyper og fiskebestander. Viser her til kravet til kunnskapsgrunnlaget som er presisert i Naturmangfoldloven, § 8: "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet". Slik vi ser det er det nødvendig med videre undersøkelser og kartlegging av fiskebestander og tilstand på vassdrag og hinder for anadrom fisk i området. Vi anmoder også at det blir foretatt kulturminnebefaringer i områdene rundt byggelokalitetene i samarbeid med Sametinget, som har ansvar for samisk kulturminneforvaltning. Áravuomi Giligáhttenjoavku/Vassdalen Bygdebevaringsgruppe stiller seg her behjelpelig med sin lokalkunnskap. Áravuomi Giligáhttenjoavku/Vassdalen Bygdebevaringsgruppe anmoder konsultasjoner med NVE med bakgrunn i konsultasjonsavtale mellom Sametinget og regjeringen."

Terje Henriksen har gitt uttalelse i brev av 17.03.2011:

"Elvegårdselva, Hartvigvatn og Vassdalselva

Elvegårdselva har et nedslagsfelt på ca. 121 km², og munner ut øst for Bjerkvik. Vassdraget ble første gang kartlagt i 1998 (Øksenberg 1999). Vassdraget består av Hartvigvatn (78 moh) med innløpselva i Vassdalen og utløpselva (Elvegårdselva) som er ca. 5 km lang. Innsjøen har et maks dyp på omkring 100 m, men har også en del grunne områder.

Dette er første gang det er påvist lakse-gyting i innløpselva til Hartvigvatnet. Det fins to årsklasser i elva, noe som sannsynligvis skyldes gode oppvandringsforhold (lite vann?), og det har vært mulig å passere fossen rett nedenfor innsjøen. Potensialet for laksen er ca. 1 km innløpselv av varierende kvalitet. I tillegg er selve innsjøen viktig, det er bl.a. en trygg oppholdsplass for voksen laks fram til gyting. Videre kan en del laksunger vokse opp i innsjøen.

fordi ca. en tredjedel av strandsona har steinbunn som egner seg for laksunger. Videre er innsjøen enda viktigere for sjørreten som både kan vokse opp og overvintre her."

(Det henvises til vedlagt rapport "Kartlegging av fiskebestander med usikker bestandsstatus i Nordland 2009" og kart som aktuelt område samt viservandringshinder og lokaliteter for elektrofiske.)

"Området innenfor den røde firkanten ble i 2009 undersøkt og elektrofisket, resultatet ble påvisning av lakseunger og ørretunger (ref. Rapport fra Fylkesmannen i Nordland i 2009). Det vi ser i tillegg på dette bildet er drikkevannsanlegget som er planlagt bygd midt i et nytt gyteområde for laks. Til info så har det i alle år vært ørretgyting i elva.

Når det gjelder prosjektet for Drikkevannsanlegget, ble det i 2005 utarbeidet fem alternativer for ny drikkevannsanlegg for Bjerkvik:

- 1. Elvevann fra Vassdalselva.*
- 2. Grunnvann fra Vassdalselva.*
- 3. Overflatevann fra Hartvigvatn.*
- 4. Grunnvann ved Roftas (Storfossen).*
- 5. Overflatevann fra Lægvasvatn.*

For gyteområdet sin del, er alternativ 3, Hartvigvatnet, det beste alternativet, mens alternativ 4, Roftas, det nest beste alternativet. Alternativ 2, Vassdalselva, vil havne på sisteplass i en slik sammenligning og vurdering.

I 2008 ble det vedtatt i bystyret at alternativ 2 skulle jobbes videre med. Dette vil bli bygd midt i et nytt gyteområde for laks, noe som det er mangelvare av og blir færre av ellers i Ofoten, noe som kommer klart frem hvis vi sammenligner statistikk fra tidligere laksebestand med dagens laksebestand som blir mindre og mindre. Anleggsområdet som dette nye drikkevannsanlegget vil skape, vil gå rett gjennom gyteområdet. Som vi ser på figur 2 skal det legges vei, strøm og vannrør over til øya i elva dvs. det skal graves grøft og anlegges vei over elva. Et av spørsmålene man stiller seg er da; Hvilke påvirkninger vil dette ha på det nypåviste gyteområdet for laks?

I tillegg er dokumentasjonen om det nye drikkevannsanlegget mangelfull, det er ikke tatt med noe relevant fra Rapporten til Fylkesmannen for Nordland; Kartlegging av fiskebestander med usikker bestandsstatus i Nordland 2009.

Det er kun nevnt med 2 linjer at det er påvist laks og laksunger/gyting i elva, som også er det samme området som det er planlagt utbygging av vannverk. Hvor er det faglige materialet som VAR bruker og tar avgjørelsen på at utbyggingen av vannverket midt i elva ikke påvirker gyteområdet og lakseungene som er påvist i elva og vannet.

Konklusjon

Det er feil å bruke alternativ 2, når det er 4 andre områder som kan utredes og brukes, uten at et nytt gyteområde for laks berøres. Gyteområder for laks er allerede en mangelvare og i tillegg synker villaksbestanden på landsbasis, så dette er et dårlig valg av område for nytt vannverk."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 27.06.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

” ...

3.1 Fylkesmannen i Nordland

...

3.1.2 Kommentarer til uttalelsene

- *Manglene som påpekes av fylkesmannen ifht. omfang av inngrepene og konsekvenser på verneverdier er imøtekommet ved bruk av flyfoto i vedlegget, der de aktuelle inngrepene er illustrert. Flyfotoene viser inngrepene sammenlignet med eksisterende infrastruktur. Informasjon om tiltaket har ikke framkommet i større detalj i selve konsesjonssøknaden som følge av at anlegget ikke er detaljprosjektet.*
- *Når det gjelder forholdet til gråor-heggeskog (som flommarkskog) vil utbyggingen, som flyfotoene i vedlegget viser, foregå slik at man i størst mulig grad unngår inngrep i denne naturtypen. Eksisterende infrastruktur (veier, traktorveier) vil benyttes slik de er i dag til adkomst på permanent og midlertidig basis. Ved kryssing av elveløp i anleggsfasen vil man komme inn fra nord og dermed kun krysse en mindre elvekanal. Når denne fasen er over, vil det bli adkomst (permanent) via gangbru fra sørlige bredd og over til grusøya. Det vil bli nødvendig med noe gravearbeid ved nedlegging av vannledning fra brønnområdet, samt at det er nødvendig med en innsats for oppføring av gangbru. Disse inngrepene kan så langt det lar seg gjøre legges til perioder som ikke kommer i unødig konflikt med gyte- og vandringsmønster for fisk. Arbeidet vil kunne utføres i tider med lav vannstand i elva.*

Ved konstruksjon av erosjonssikring, vil man oppnå en sikker vannforsyning. Sikring vil gjøres med fylling av morenemasser rundt brønntoppen og kummen, som deretter plastres med blokk og stein før matjordlag tilbakelegges og tilsås. Dette, samt at man beholder kantvegetasjon gjør at anlegget blir lite synlig fra elvebredden.

Slik forslaget til utbygging er i dag, vurderer vi inngrepet i naturtypene som marginale. Man vil så langt det lar seg gjøre beholde all kantvegetasjon, og dersom det skulle vise seg faglig forsvarlig kan andre alternativer for ledningstrasé fra brønnområdet velges.

- *Det aktuelle vassdraget er vernet mot kraftutbygging. Vi anser etablering av grunnvannsanlegget som et småskala utbyggingsprosjekt sammenlignet med de inngrepene en kraftutbygging kan forårsake med sine reguleringsbehov. Det estimerte grunnvannsuttaget vil ikke endre verneverdiene i vassdraget i særlig grad.*
- *Det finnes svært mange eksempler på grunnvannsanlegg som nyttiggjør seg elveinfiltrert grunnvann. Av disse finnes et tyvetalls grunnvannsanlegg som samtidig er etablert i vassdrag ansett som viktige lakse- og ørretelver i Norge. Som eksempel kan nevnes anlegg langs elvene Orkla og Gaula, samt Siravassdraget. I Møre og Romsdal har man Sunndal vv. langs Driva og Isfjorden vv. ved Åndalsnes. I Nord-Norge er det lokalisert flere vannverk i tilknytning til større vassdrag, der Båtsfjord vv. ved Båtsfjordelva og Setermoen vv. ved Barduelva kan nevnes.*

Flere anlegg langs Orkla kan nevnes: Å vannverk og Meldal vannverk. I Orkdal kommune, lenger nord i samme vassdrag, skal det i tillegg bygges ut supplerende drikkevannsforsyning fra rørbrønner langs Orklas løp. Det er også foretatt en

etablering av fire rørbrønner i og nær et våtmarksområde ved Gagnåsvatnet i Orkdal, der det skal bygges ut grunnvannsanlegg som hovedvannforsyning i kommunen. I Gaula er det også satt ned en rørbrønn på ei grusøy for uttak av grunnvann til Støren vannverk. I Siravassdraget finner man opp til to grunnvannsanlegg i lakseelver, hhv. Sinnes vv. og Tonstad vv. Flere vannverk finner man også langs Glomma og Lågen i sørlige deler av landet.

Det er ikke rapportert om forstyrrelser i gyte- eller vandringsmønster for fisken som følge av noen av eksemplene ovenfor. Selve utøvelsen av fiske foregår som før i disse områdene, men det er vanlig å legge restriksjoner på camping/leirslagning i tilsigsområdet til brønnen(e), sone 2. Gjennom denne restriksjonen oppnår man å få redusert forurensningsbelastningen på vassdraget. Det vurderes på bakgrunn av erfaring fra etablering av lignende anlegg, at det ikke er behov for framskaffelse av ytterligere informasjon av mulige innvirkningen på fiskebestander.

- I konsesjonssøknaden framgår det hvor infrastruktur i forbindelse med grunnvannsanlegget vil lokaliseres. Etter en eventuell befarings vil man kunne finne ut hvorvidt det er faglig forsvarlig å flytte foreslått ledningstrasé (se alternativer i vedlegg).*

3.2 Sametinget

...

3.2.2 Kommentarer til uttalelsene

- Det har kommet i stand en avtale med oppdragsgiver om kulturminnefaglig befarings i tråd med anmodningene i innspillet fra Sametinget.*
- Inngrep i forbindelse med tiltaket avventes inntil endelig uttalelse foreligger fra Sametinget.*
- Ved eventuelle funn i selve brønnområdet, vil brønnpunktene kunne flyttes noe innad på grusøya mht. sikringssoner rundt kulturminner. Dette gjelder også hvis det blir gjort funn som kan være i konflikt med andre anleggskomponenter, men det må vurderes som faglig forsvarlig.*

3.3 Fylkeskommunen i Nordland (Plan og miljø, Fylkesrådet)

...

3.3.1 Kommentarer til uttalelsene

- For kommentarer knyttet til omfang av inngrep og konsekvenser av disse på verneverdier/naturtyper henvises til delkapittel 3.1.2.*
- For kommentarer knyttet til kulturminner henvises til delkapittel 3.2.2.*

3.4 Várdobáiki samisk senter

...

3.4.2 Kommentarer til uttalelsene

Kommentarene er de samme som til Sametinget:

- Det har kommet i stand en avtale med oppdragsgiver om befarings i tråd med anmodningene i innspillet fra Sametinget. Interessene til Várdobáiki samisk senter*

anses derfor som ivaretatt gjennom dette (se delkapittel 4.2). Befaringen vil kunne gi et supplement til eventuelle mangler i overnevnte kilder.

3.5 Ofoten friluftsråd

...

3.5.2 Kommentarer til uttalelsene

- *I sone 0 vil det ikke bli tillatt med utøvelse av friluftsliv, eller annen aktivitet som ikke har med drift/vedlikehold av anlegget å gjøre. Sonen vil gjerdes inn (et område på ca. 30x15 m). Dette er et tiltak som er nødvendig for å sikre en tilstrekkelig god hygiene ved vannverket, samt for å redusere forurensningsbelastningen her. Sikring av drikkevannskilder er videre nødvendig for å få godkjenning fra Mattilsynet.*
- *Restriksjoner som knytter seg til friluftsliv vil være forbud mot camping/leirslagning innenfor et svært begrenset område (sone 0-2, se delkapittel 7.5 i konsesjonssøknaden). Utover dette kan området benyttes som før.*
- *Kantvegetasjon langs elvekanten av Vassdalselva vil beholdes i størst mulig grad slik at inngrepet vises minst mulig.*

3.6 Vassdalens beboere, Vassdal grunneierlag v/ Kjell B. Johansen

...

3.6.2 Kommentarer til uttalelser

- *Inngrep i forbindelse med midlertidig og permanent fase er beskrevet i konsesjonssøknaden og kommentert i del 3.1.2.*
- *Uttalelser knyttet til valg av løsning for vannforsyningen til Bjerkvik vannverk anses ikke som relevant å kommentere i forhold til innholdet og formålet med konsesjonssøknaden, da eksisterende løsning med grunnvann ble utredet i forprosjekt samt at tiltaket er vedtatt av Narvik bystyre.*
- *Det vil ikke bli restriksjoner på ferdsel/bruk utover forslagene i konsesjonssøknaden. Restriksjoner og arealbruk innenfor sone 3 styres av kommunens arealplaner, Vannressursloven, Forurensningsloven og Plan- og bygningsloven.*
- *Med unntak av sone 0, vil det ikke bli restriksjoner på beiting.*

3.7 Áravuomi Giligáhttenjoavku/Vassdalen Bygdebevaringsgruppe

...

3.7.2 Kommentarer til uttalelsene

- *Det er i tråd med kulturminneloven planlagt kulturminnefaglig befaring for registrering av eventuelle uregistrerte kulturminner (se delkapittel 4.2 og 4.4).*
- *Det er allerede i dag begrensninger på bruken av området mht. vern, slik at dette i seg selv legger føringer for utviklingen. En områdebeskyttelse vil føre til en ekstra beskyttelse av området, og det er kun innenfor sone 2 det vil bli forbud mot bebyggelse (se figur i konsesjonssøknaden), men det tillates altså oppføring av bygninger ifm. landbruk/gårdsdrift.*
- *Med hensyn til fiskekultivering/fiske, samt gyte/oppvekstområder for fisk, henvises til delkapittel 3.1.2. Fiske vil kunne pågå som tidligere, men det vil bli restriksjoner mot*

camping/leirslagning innenfor sone 2. Når det gjelder effekter for fisk i vassdraget er dette kommentert i del 3.1.2.

- *Forhold knyttet til inngrepene ved anleggelse av grunnvannsanlegget mht. naturtyper/vernede område er kommentert tidligere (se delkapittel 3.1.2).*

3.8 Terje Henriksen

...

3.8.2 Kommentarer til uttalelsene

- *Med hensyn til forhold rundt gyte/oppvekstområder for fisk, henvises til delkapittel 3.1.2. Fiske vil kunne pågå som tidligere, men det vil bli restriksjoner mot camping/leirslagning innenfor sone 2. Andre områder kan imidlertid benyttes til dette. Når det gjelder effekter for fisk i vassdraget er dette kommentert i del 3.1.2.*
- *I forprosjektet for Bjerkvik vannverk ble det gjort en alternativsvurdering. Det ble i denne fasen bestemt at man skulle arbeide videre med alternativet med grunnvann i Vassdalen. Uttalelser knyttet til valg av løsning for vannforsyningen til Bjerkvik vannverk anses ikke som relevant å kommentere i forhold til innholdet og formålet med konsesjonssøknaden.*

4 AVSLUTTENDE KOMMENTARER

For å imøtekomme anmodningene om ytterligere undersøkelser og større detaljnivå på vurderingene i forbindelse med disse fagområdene, er det utarbeidet en kartserie basert på flyfoto for å bedre illustrere tiltakets omfang (vedlegg).

Etableringen av et grunnvannsanlegg i det omsøkte området vil medføre midlertidige og permanente inngrep som ved ethvert utbyggingsprosjekt. Ved utarbeidelsen av forslaget til utbyggingen av grunnvannsanlegget er det imidlertid tatt hensyn til at naturmiljøet bevares i så stor grad som mulig. Det understrekes at etableringen av brønner må regnes som et relativt lite byggeprosjekt sammenlignet med andre utbyggingsprosjekt.

Inngrepene er forsøkt redusert i den grad at man benytter eksisterende veier og traktorveier i området til midlertidig/permanent adkomst, traseer for ledninger/strøm- og signalkabel etc. I områder der slik infrastruktur ikke finnes har man valgt å videreføre traseer for adkomstveier/lednings- og kabeltraseer til områder som allerede er påvirket av inngrep (utkant av dyrket mark etc). Det kan være et alternativ å endre noe på traseen for ny vannledning fra brønnområdet til behandlingsanlegg, om dette er faglig forsvarlig (se vedlegg). Dette kan eventuelt avgjøres gjennom en befaring i området hvis det blir aktuelt. Ved å etablere et grunnvannsanlegg vil man i seg selv få et varig vern av området gjennom klausuleringsplanen/områdebeskyttelsen som skal utarbeides for grunnvannsanlegget. Planen vil gi føringer for hva som er tillatt av arealbruk og aktiviteter rundt brønnområdet, og har som hovedformål å redusere forurensningsbelastningen på grunnvannsførekosten. Områdebeskyttelsen vil samtidig bety et bedre vern av de truede naturtypene. Som en konsekvens av etableringen av et grunnvannsanlegg vil naturtypene i området sikres ytterligere gjennom restriksjoner på enkelte aktiviteter/arealbruk som også kan være belastende for naturmiljøet.

Aktiviteter og arealbruk i området i dag, som friluftsliv/idrett, landbruk og fiske, vil kunne foregå som tidligere med unntak av i selve brønnområdet på grusøya. Brønnområdet vil, som beskrevet i konsesjonssøknaden, gjerdes inn med hensyn på å sikre god vannkvalitet og leveringssikkerhet ved vannverket. Det vil bli forbudt med camping/leirslagning innenfor sone

2, men området kan fremdeles benyttes til utøvelse av friluftsliv/idrett og fiske. Hvis jorda i sone 2 igjen fulldyrkes, kan det bli restriksjoner på bruk av naturgjødsel og enkelte sprøytemidler.

Det er etablert flere grunnvannsanlegg den senere tid i områder hvor det foreligger vern av vassdrag. Blant annet er det etablert grunnvannsbrønner ved Støren i Midtre Gauldal, der elva Gaula er viktigste kilde til nydannelse. En av brønnene er etablert ute på ei grusøy i elva. Gaula er i tillegg et yndet vassdrag for laksefiske. Det foreligger ikke dokumentasjon på at slike grunnvannsuttak har innflytelse på fiskebestandenes gyte- eller vandringsmønster.

For å redusere inngrepene mest mulig vil anleggsarbeidene utføres med følgende fokus:

- Skissert opplegg for avbøtende tiltak i søknaden følges mht. å minimere inngrepene i de viktige naturtypene.
- Arbeidet vil skje i ei tid med lav vannføring i elva. Elva består av to løp på hver side av grusøya. Hovedelva vil ikke krysses, kun det mindre sideløpet vil krysses.
- Sørge for at kantvegetasjon unngås i størst mulig grad.
- Utføre anleggsarbeider i tider med minst mulig konflikt med fisket og gyte/oppvandingstider, samt utenom hekkesesongen.
- Vannledning fra brønnene kan legges i vei for midlertidig adkomst for å begrense graving i elveløp og behovet for rydding av skog/kantvegetasjon (se flyfoto nr. 3). Kantvegetasjonen beholdes på øya.

5 OPPSUMMERING

I løpet av høringsperioden har det kommet inn totalt 13 uttalelser fra ulike myndigheter og organisasjoner. Med hensyn til innholdet i konsesjonssøknaden er temaene som ønskes nærmere belyst knyttet til i hovedsak:

- 1) Naturmiljø
- 2) Kulturminner

I tabell nedenfor gis en oppsummering av uttalelser med hovedkonklusjoner og de mest sentrale uttalelser fra partene.

5 av 13 myndigheter/organisasjoner har ingen innvendinger til tiltaket. Dette gjelder Mattilsynet, Reindriftsforvaltningen, Tromsø museum/Universitetet i Tromsø, Norges geologiske undersøkelser (NGU) og Statens vegvesen.

Fylkeskommunen i Nordland (Fylkesrådet) anbefaler at det gis konsesjon til grunnvannsuttak gitt at skissert opplegg for avbøtende tiltak i søknaden følges mht. å minimere inngrepene i de viktige naturtypene. Det bemerkes imidlertid også at vurderingen av mulig påvirkning på naturmiljø anses som noe mangelfull. På dette punktet er fylkeskommunen enig med fylkesmannens uttalelser.

Fylkesmannen i Nordland fraråder på sin side i utgangspunktet at det gis konsesjon til grunnvannsuttaking, men trekker samtidig frem at det er usikkerhet knyttet til hvorvidt tiltaket faktisk vil få negative effekter på naturmiljøet, inkludert naturtypene gråor-heggeskog og elvedelta. Det etterspørres en mer detaljert vurdering med større fokus på hva tiltaket vil kunne føre med seg av inngrep i naturmiljøet og konsekvenser av anleggsvirksomheten både på midlertidig og permanent basis.

Sametinget krever befarings i forbindelse med registrering av eventuelle uregistrerte samiske kulturminner. Dette er i tråd med kulturminneloven, og befarings skal utføres før Sametinget gir

sin endelige uttalelse til tiltaket og mulige konflikter med kulturminner. Det er gjort avtale om kulturminnefaglig befaring. Befaringen vil gi Sametinget grunnlag for å uttale seg mht. uregistrerte kulturminner i området, samt eventuelle hensyn som må tas.

Øvrige interessenter har innvendinger til tiltaket og/eller etterspør mer informasjon i forhold til mulige effekter på naturtyper, fisk(e) og kulturminner.

Hvis det arrangeres en befaring for alle parter og det skulle vise seg å gi et tilstrekkelig faglig grunnlag for å foreslå en annen ledningstrase, eller at det er faglig forsvarlig å foreta endringer på lokalisering av andre anleggskomponenter i forhold til å gjøre minst mulig skade på naturmiljøet, vil dette bli vurdert og eventuelt utarbeidet i en ny plan for utbyggingen av grunnvannsanlegget.

... ”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søknaden

Narvik VAR KF har søkt om konsesjon til uttak av 25 l/s grunnvann fra løsmasser under Vassdalselva ved utløpet i Hartvikvatnet. Bakgrunnen for søknaden er at vannkvaliteten på eksisterende drikkevannskilde til Bjerkviks befolkning ikke er av tilfredsstillende kvalitet. Arbeidet med å finne ny vannkilde har pågått i en årrekke og flere alternative kilder har blitt vurdert.

Omsøkte uttak er planlagt med to brønner på en mindre øy i Vassdalselva. Det er satt ned en undersøkelsesbrønn på øya som har vist gode muligheter for å finne tilstrekkelig vann av god kvalitet. Det er ikke foretatt langtidspumping av brønnen.

Det er ikke kommet i stand avtaler med alle grunneiere, og Narvik VAR KF søker derfor om ekspropriasjon for uttak av grunnvann og etablering av grunnvannsanlegg innenfor eiendommene g.nr./b.nr. 15/5 og 16/1.

Beskrivelse av området

Brønnene er planlagt etablert på ei mindre grusøy i Vassdalselva, ved elvas utløp i Hartvikvatnet. Vegetasjonen på øya og nord for elva består av gråor-heggeskog av utforming flommarkskog. Ved Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet er det avmerket et delta i DN's naturbase.

Det går laks og sjørøret opp Vassdalselva forbi planlagt brønnplassering og videre opp til vandringshinder ca. 1 km oppstrøms Vassdalselvas utløp i Hartvikvatnet.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Nåværende vannuttak ligger lenger opp i vassdraget. Det ligger noe dyrka mark ved elva på begge sider ved brønnplassering.

Teknisk plan

Brønner

Det er planlagt å etablere to brønner på øya i Vassdalselva. Fra disse vil det pumpes opp 25 l/s grunnvann, som er omsøkt mengde vann og er framtidig dimensjonerende maksimalt uttak. Brønnene må sikres mot flom ved at brønntoppene må ligge høyere enn høyeste flomnivå. For å overvåke grunnvannsnivået i forbindelse med vannuttaket er det planlagt å etablere 5 peilebrønner.

Vannledning

Vannledningen for å lede vannet opp til vannbehandlingsanlegget er planlagt i en 300-400 m lang trasé i nordøstlig retning fra brønnene.

Vannbehandlingsanlegg

Det er planlagt et vannbehandlingsanlegg med grunnflate på ca. 70 m².

Veier

Det planlegges midlertidig adkomst til brønnområdet nordfra. Veien vil følge eksisterende vei og traktorvei ned til elva. Det siste stykket ned mot elva må det ryddes noe skog for adkomst. Søker har etter høringsrunden foreslått flere alternative traseer for den delen av veien hvor det må ryddes skog. Elva krysses ved vading og med beltegående rigg.

Det planlegges permanent adkomst sørfra. Eksisterende traktorvei ned til elva vil benyttes. Det vil bygges ei gangbru over elva for at vannverkspersonalet skal få trygg adkomst til brønnene.

Hydrologisk grunnlag

Vannverket vil utnytte grunnvann fra ei øy i Vassdalselva. Vannføringen i elva domineres av snøsmelteflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 1,47 og 0,27 m³/s, og alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,5 m³/s. Ved en 1000-års flom er det beregnet at vannivået vil stå 0,6 m over terreng ved brønnene.

Arealbruk og eiendomsforhold

Tiltaket krever areal til veier, vannledning og brønner med flombeskyttelse. Det blir noen bruksrestriksjoner på arealer rundt brønnene.

Tiltaket vil berøre totalt 14 grunneiere. Av disse har 12 inngått avtale med søker, mens det søkes om ekspropriasjon av grunn fra 2 grunneiere for nødvendige rettigheter for å gjennomføre tiltaket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er LNF-område i kommunens arealplan.

Verneplan for vassdrag

Vassdalselva er en del av vernet vassdrag 174/1 Elvegårdselva. Vernegrunnlaget er kort beskrevet slik: *"Urørthet i øvre del. Anbefalt typevassdrag for Harstad-Lyngområdet. Elver, vann og breers viktige funksjon i et kontrastrikt landskap, blant annet dominerende vann og markerte elveløp med varierende vannføring. Stort naturmangfold knyttet til blant annet vannfauna. Store kulturverdier. Friluftsliv er viktig bruk."*

NVEs vurdering

Flere uttalelser har gått på andre alternativer for vannforsyning enn det omsøkte. NVE forholder seg kun til den søknaden som foreligger. Det er opp til Narvik kommune som søker å vurdere hvilket alternativ for vannforsyning som skal omsøkes.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Det omsøkte uttaket er på 25 l/s. En undersøkelsesbrønn på den aktuelle øya har vist gode grunnvannsforhold både for mengde og kvalitet. Det er ikke foretatt langtidspumping ifølge søknaden. Kapasiteten på brønnene antas å være omkring 15-30 l/s pr. brønn. Filterdybden på brønnene antas å bli satt til 13-19 m under terreng. Alminnelig lavvannføring for Vassdalselva er beregnet til 500 l/s og 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 1470 og 270 l/s. Det er anslått at 95 % av vannuttaket stammer fra elveinfiltrert grunnvann. NVE vurderer at omsøkte uttak er lite, også i perioder med lav vannføring i Vassdalselva. Vi mener tiltaket kan gjennomføres uten at det vil medføre nevneverdige endringer i dagens vannføringsmønster.

Biologisk mangfold

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Fylkesmannen viser til naturmangfoldloven, og mener at søknaden er mangelfull i beskrivelsen av omfanget av inngrepene og effekten av disse på naturverdiene. Søker har imøtekommet fylkesmannens uttalelse ved å beskrive inngrepene mer i detalj. NVE har vurdert at det ikke er behov for ytterligere utredninger for å ha tilstrekkelig beslutningsgrunnlag i denne saken. Det finnes to regionalt viktige naturtyper (verdi B) ved berørt område; gråor-heggskog og elvedelta. Gråor-heggskogen strekker seg fra øya i Vassdalselva og et stykke videre nord for elva. I DN's database over elvedeltaer følger avgrensningen til deltaet en høydekurve et godt stykke oppstrøms planlagte brønnområde i Vassdalselva, og både sør og nord for elva. Både deltaet og gråor-heggskogen er beskrevet i DN's databaser. NVE har gjort søk i naturbase og i artsdatabanken den 14.01.13 uten at det er kommet fram nye opplysninger. I lys av tiltakets begrensede størrelse og vår vurdering av risikoen for skade på naturmangfoldet anser vi kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, som tilfredsstillende.

I henhold til planene skal midlertidig adkomst til øya under anleggsfasen skje nordfra. Søker har i brev av 28.06.12 skissert to alternativer for den midlertidige adkomsten. Begge alternativer vil berøre gråor-heggskogen over en strekning på omkring 50 m. Selve brønnområdet ligger innenfor naturtypen, mens vannledningen vil berøre naturtypen over en strekning på ca. 30 m. I naturbase står det om gråor-heggskoglokaliteten: *"Det beste for naturverdiene vil være å la området få ligge mest mulig i fred. Spesielt er alle former for fysiske inngrep og hogst negativt."* Tiltaket vil etter NVEs vurdering berøre en begrenset del av naturtypen. Etter anleggsperioden vil skogen med tiden gro til igjen, og kun brønnområdet vil være permanent berørt. Ved en ev. konsesjon mener NVE det er vesentlig at framføring av vannledningen og den midlertidige veien skjer så skånsomt som mulig. Permanent adkomst til brønnene skal skje via en gangbru sørfra. Dette vil etter vår vurdering ha lite å si for gråor-heggskogen.

Deltaområdet har en viktig funksjon for fugl, særlig som beite- og rasteområde for en rekke arter, bl.a. våtmarksfugl. Dette er også blitt tatt opp av flere av høringspartene. Anleggsfasen kan virke forstyrrende på fugl ved utløpet til og i Hartvikvatnet, men NVE mener ikke denne forstyrrelsen er vesentlig større enn den forstyrrelsen dagens landbruksaktivitet vil gi i samme område. I beskrivelsen av deltaet på DN's hjemmesider står det følgende: *"Omtrent 2 km opp Vassdalen ovenfor Hartvikvatnet har bygda vanninntak med inntaksbasseng. Skogsvei er ført fram hit. Det har versert planer om å flytte dette til det verdifulle flommarksområdet i deltaet. Dette er i så fall en stor trussel mot de biologiske verdiene i vassdraget, og tiltaket bør ikke iverksettes. I henhold til DN-håndbok 13-1999 tilsier registreringer at området er svært viktig for biologisk mangfold."* DN har fått saken til høring, men har ikke kommet med uttalelse. NVE er uenig i vurderingen om at omsøkte tiltak vil utgjøre en stor trussel mot de biologiske verdiene i vassdraget. Selve uttaket er svært lite sammenlignet med

vannføringen i elva. Ved ekstremt lave vannføringer vil det ikke være uttaket på 25 l/s, men en generelt tørr periode som kan medføre ulemper for deltaet. Midlertidig adkomst til øya, etablering av brønnene og vannledning fra brønnene vil kreve noen tekniske inngrep, som beskrevet over, men vi mener ikke disse er av et slikt omfang at man kan kalle det en stor trussel mot de biologiske verdiene.

Hensynet til fisk er diskutert som eget tema under.

På bakgrunn av de kunnskaper som foreligger om naturen rundt tiltaksområdet og på bakgrunn av tiltakets begrensede omfang har vi ikke tillagt føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, vekt. Samlet sett mener NVE at tiltaket kan medføre noen ulemper i anleggsfasen, men at ulempene vil være av midlertidig art. I driftsfasen mener vi at tiltaket vil ha minimale ulemper for biologisk mangfold.

Fisk og fiske

Det går sjørret og laks i Vassdalselva forbi planlagte brønnområde og ca. 1 km lenger opp i elva. Det finnes gyteplasser for fisken ved berørt område. Flere høringsparter uttrykker bekymring for om tiltaket vil ødelegge gyteplassene og gå negativt ut over fisken i elva, både i anleggs- og driftsfasen. Vassdalen bygdebevaringsgruppe poengterer at det er drevet mye arbeid med kultivering i Hartvikvatnet, og frykter at anleggsperioden skal ødelegge for fisken også i vatnet.

I anleggsfasen vil transport av maskiner til og fra øya samt nedgraving av vannledning kunne medføre negative konsekvenser for fisken. Konsekvensene av inngrepene kan etter NVEs vurdering begrenses ved å tilpasse anleggstiden til et tidspunkt av året hvor den vil gjøre minst skade, og i tillegg sørge for at inngrepene i selve elva minimeres. Ved graving i elvebunnen for å legge ned vannledningen må det sikres at så lite som mulig av finpartikler blir oppvirvlet.

I driftfasen er det kun selve vannuttaket som kan utgjøre en ulempe for fisken, men NVE mener at uttaket er så lite at det ikke vil merkes i nevneverdig grad på vannføringen i elva. Dette gjelder også ved lave vannføringer.

Mulighetene for fiske i elva vil være de samme som før etter endt anleggstid, men det vil bli noen restriksjoner i bruken av området, som følge av beskyttelsessonene rundt brønnene. Etablering av beskyttelsessoner er forhold som ligger til kommunen å avgjøre etter bestemmelsen i drikkevannsforskriften § 14.

Vannkvalitet

Vassdalen grunneierlag og Vassdalen bygdebevaringsgruppe mener at brønnenes plassering på det laveste punktet i bygda fratar innbyggerne utviklingsmuligheter i dalen. Det vises også til at området ligger for nær bebyggelse og landbruksaktivitet. Det er beskyttelsessonene rundt brønnene som setter restriksjoner for bruk av arealer rundt brønnene. Beskyttelsessonene er krav i drikkevannsforskriften, og det er kun selve vannuttaket og tekniske inngrep forbundet med dette som behandles av NVE etter vannressursloven.

Brukerinteresser

Ofoten friluftsråd og Vassdalen grunneierlag mener at tiltaket vil være negativt for friluftslivet i området. Ofoten friluftsråd peker på at tiltaksområdet ligger innenfor et område med verdi A+ i Narvik kommunes friluftslivskartlegging. Vassdalen grunneierlag peker på at området blir brukt sommer som vinter til turgåing.

I anleggsfasen vil framføring av maskiner og utstyr, samt støy medføre ulemper for friluftslivet i området. NVE mener imidlertid dette er en akseptabel ulempe, idet det vil dreie seg om et begrenset tidsrom. I driftsfasen vil det bli noen restriksjoner på bruken av omkringliggende område, ut fra de beskyttelsessonene som settes rundt brønnene. Dette reguleres etter plan- og bygningsloven. NVE mener at de skisserte beskyttelsessonene vil gi få restriksjoner på bruken av området til friluftsliv, men har ikke lagt vekt på dette i vedtaket.

Samiske interesser

Vassdalen bygdebevaringsgruppe påpeker at majoriteten av Vassdalens innbyggere er markasamisk, og at det i det berørte området er en lang tradisjon for lokalbefolkningens bruk av området. Ut fra uttalelsene fra lokale interesser er det først og fremst rekreasjon og fiske som utøves ved tiltaksområdet. Vi viser til vurderingene som er gjort under temaene friluftsliv og fisk.

Sametinget har vært på befaring i området og har uttalt at det ikke ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner i området. Sametinget har videre vurdert at tiltaket sannsynligvis ikke påvirker samiske interesser direkte.

NVE kan ikke se at tiltaket går ut over samiske interesser på en slik måte at tiltaket ikke kan aksepteres.

Samfunnsmessige virkninger

Tilstrekkelig drikkvann av tilfredsstillende kvalitet er en allmenn interesse av høy prioritet. Kommunen har blant flere alternative løsninger valgt å søke om det aktuelle grunnvannsutttaket. NVE merker seg at det er sterk lokal motstand mot tiltaket.

Annet

Flere høringsparter viser til at Vassdalselva er en del av vernet vassdrag 174/1 Elvegårdselva. Vernegrunnlag går på urørthet i øvre del. Vassdraget er et anbefalt typevassdrag for Harstad-Lyngområdet. Det legges vekt på elver, vann og breers viktige funksjon i et kontrastrikt landskap, blant annet dominerende vann og markerte elveløp med varierende vannføring. Stort naturmangfold er knyttet til blant annet vannfauna. Vassdraget har store kulturverdier knyttet til seg og friluftsliv er en viktig form for bruk. NVE mener at vannuttaket er så lite at dette i seg selv ikke går i mot vernegrunnlaget for vassdraget. Tekniske inngrep forbundet med etablering av brønnene og videre drift av brønnene kan også aksepteres, men på grunn av vassdragsvernet blir det ekstra viktig at tiltaket gjennomføres så skånsomt som mulig. Det innebærer skånsom framføring av maskiner og annet utstyr og opprydding etter endt anleggstid. Videre bør forbygningene mot flom rundt brønnene tilpasses det omkringliggende området. Andre tema for vernegrunnlaget er vurdert under egne overskrifter.

Oppsummering

Narvik VAR KF søker om å ta ut 25 l/s vann fra to brønner på ei øy ved utløpet av Vassdalselva i Narvik kommune. Saken har pågått i en årrekke, og har fått stor oppmerksomhet lokalt. NVE har vurdert selve vannuttaket i driftsfasen som uproblematisk for alle tema, idet uttaket er lite sammenlignet med vannføringen i Vassdalselva. Brønnene vil plasseres i et område med gråorheggskog av regional verdi (B), og et deltaområde med regional verdi (B). For tema biologisk mangfold har NVE vurdert at tiltaket kan medføre noen ulemper i anleggsfasen, men at disse ulempene vil være av midlertidig art. I driftsfasen mener vi at tiltaket vil ha minimale ulemper for biologisk mangfold. I anleggsfasen kan framføring av maskiner og utstyr til og fra øya, og nedgraving

av vannledningen medføre noen ulemper for fisken i elva. NVE mener dette kan avbøtes slik at de negative konsekvensene blir akseptable. Området vil, med visse restriksjoner, fortsatt kunne brukes til rekreasjon og friluftsliv. Drikkevann av god kvalitet og en kilde med tilstrekkelig kapasitet er et samfunnsgode og en allmenn interesse.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Narvik VAR KF tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann fra øy i Vassdalselva. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Ekspropriasjon av rettigheter

Tiltaket vil medføre permanente og midlertidige arealbeslag på eiendom gnr./bnr. 15/5 og 16/1, og det er søkt om ekspropriasjon av grunn på disse eiendommene. Det er inngått avtaler med øvrige grunneiere. Narvik VAR KF har i søknad av 24.1.11 skrevet følgende om ekspropriasjonen:

”... Ekspropriasjonssøknaden omfatter kun ervervelse av bruksrett og omfatter:

- Uttak av opptil 25 l/s med grunnvann fra løsmassebrønner (15/5 og 16/1).*
- Etablering av to stk Ø 218 mm løsmassebrønner inkl. rydding av brønnområde (15/5).*
- Anlegging av midlertidig adkomst på øya i Vassdalselva for borerigg til brønnområde, samt opparbeide og ha bruksrett til permanent adkomstveg til brønnområde ... (15/5).*
- Etablering av 3 stk. Ø 32 mm peilebrønner for måling av grunnvannsnivå under prøvepumping (15/5).*
- Prøvepumping av grunnvann i en periode på opptil 12 måneder. Opp-pumpet grunnvann vil ledes til elva. I prøvepumpingsperioden vil det bli målt vannmengde, tatt vannprøver og målt grunnvannsnivå i peilebrønner (15/5).*
- Bygging av brønnekummer inkl. flomsikring ... (15/5).*
- Legging av ca. 400 m lange vannledninger og strømkabel fra brønnene til planlagt behandlingsanlegg ved Forsmoen ... (15/5 og 16/1).*

... ”

Narvik VAR KF har i søknaden gjort rede for hvordan det er forsøkt å komme til en minnelig løsning vedrørende arealbruken. NVE mener at ulempene de aktuelle grunneierne påføres ved gjennomføring av tiltaket er små. Tiltakene endrer ikke dagens bruk av området. Etter NVEs vurdering er de gjeldende områdene på gnr./bnr. 15/5 og 16/1 små og utviklingsmulighetene begrenset. NVE mener videre at de samfunnsmessige fordelene av tiltaket, ved å sikre tilstrekkelig drikkevann av god kvalitet til områdets innbyggere, er store. NVE finner på bakgrunn av dette at en *ekspropriasjon ”tvillaus er til meir gagn enn skade”* og at vilkårene i oreigningslova § 2 dermed er oppfylt.

NVE gir samtykke til ekspropriasjon av de ovenfor omtalte delene av gnr./bnr. 15/5 og 16/1 i Narvik kommune, etter oreigningslovas § 2, 1. ledd nr. 47, jf. vannressursloven § 51.

Narvik VAR KF har søkt om forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25, og har fremmet skjønnsbegjæring den 17.1.13. Søknadsprosessen i denne saken har pågått en årrekke, og formålet

med tiltaket er å skaffe drikkevann av god kvalitet til områdets beboere. Drikkevannssituasjonen i området er ikke tilfredsstillende i dag. Av hensyn til drikkevannssituasjonen gir NVE tillatelse til forhåndstiltredelse.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et uttak på maksimalt 25 l/s. NVE forutsetter at Narvik VAR KF setter opp peilebrønner for måling av grunnvannsnivået under prøvepumpingen, som beskrevet i søknad av 24.1.11. Data skal fremlegges NVE på forespørsel. Dersom det under prøvepumpingen viser seg at uttaket har større influensområde enn antatt i søknaden, skal NVE varsles.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Midlertidig anleggsvei	Trasé som vist i kart i notat av 27.6.11, flyfoto 2 og 3.
Vannledning	Trasé som vist i kart i notat av 27.6.11, flyfoto 2 og 3.
Permanent adkomst til brønnområde	Gangbru fra sørsida av elva.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Arbeidet skal utføres skånsomt med så smale traseer som mulig. Midlertidige anleggsområder skal ryddes opp på en slik måte at det tilrettelegger for naturlig gjengroing av arealene.

Av hensyn til fisk skal den delen av anleggsperioden som innebærer direkte berøring med elva skje i tidsrommet juli-august. Transport av utstyr over elva til og fra øya skal skje så få ganger som mulig. Ved nedgraving av vannledning i elveleiet skal ev. finmasser som graves opp ikke tilbakeføres til elva. Over rørene skal det legges elvegrus med diameter som tilsvarer det som lå der opprinnelig. Om nødvendig hentes denne fra et grustak.

Brønnene med flom- og erosjonssikring skal etableres slik som beskrevet i notat av 13.6.12. Erosjonssikringen rundt brønnkummene skal utføres slik at brønnarrangement er lite fremtredende i terrenget.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 8: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen og Sametinget kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle

aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av drikkevannsforsyning ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.